

Zer Genel Müdürü

MEHMET APAK

"15 Mart'ta evden çalışacağımız kararıyla ofislerimizden ayrılmıştık. Evimi terk ediyordum gibi hissettim, uzun sürmedi, 1 Nisan'da geri döndüm" diyor Zer Genel Müdürü Mehmet Apak. Bu söyleme takılıyor. İş dünyasındaki kavramsal karşılığı güçlü görev bilinciye de bendeki yansıması daha çok karakterine ilişkin bir kavrayış oluyor; geri çekilmeye, hedeften şaşmaya ve hele kendince değer atfettiği bir şeyi geride bırakmaya hiç tahammülü olmadığını anlıyorum. Yönettiği işin büyüklüğü ve ayrıntıları göz önüne alındığında meydan okuyan bir karakterle karşı karşıya olduğumun farkındayım. Zor ama bir o kadar da keyifli bir söyleşiydi...

Söyleşi: Günseli Özen günseli@marketingturkiye.com

"Hayalimiz Benzer İş Birliği Programı"nı konuşalım diyor ekipler. Tamam ama ekranda buluşalım diyorum. Gönderilen bilgi notu eksiksiz, eksik olan tek şey 20 bin tedarikçi ve 500 müşteriyi bir araya aynı amaçla toplayan motivasyonun kaynağı. ZER bir Koç şirketi. 2003 yılında Koç Topluluğu Şirketleri'nin endirekt satın almalarının merkezileştirilmesi amacıyla kurulmuş. Sonrasında Koç Topluluğu'nun yanı sıra yurt içi ve yurt dışındaki müşterilerine lojistik, malzeme, hizmet ve medya alanlarında satın alma ve tedarik zinciri yönetimi başta olmak üzere pek çok alanda dijital odaklı çözümler sunmaya başlamış. Mehmet Apak, ikinci kuşaktan Koç'lu. 2019 yılında Zer Genel Müdürü olarak göreve gelince sektörde epey konuşulmuş, uzun yıllara dayanan iç denetimci titizliğinin yönetim anlayışına yansıtacağı varsayılmıştı. Varsayımları bir yana bırakıp Mehmet Apak'ı ve Hayalimiz Benzer İş Birliği Programı'nı kendisinden dinledik.

"Hayalimiz Benzer İş Birliği Programı" bir yoldaşlık hikayesi

Mehmet Apak, Zer'deki konumu gereği büyük sorumluluk taşıyor. Üstünde yaşadığımız dünyaya ilişkin ise kaygıları var. "Hayalimiz Benzer İş Birliği Programı" tedarikçi ve müşterilerini tek kaynağımızı korumaya yönelik bir davet olarak tasarlanmış.

Apak süreci anlatırken, "Dünyamız çok çeşitli krizlerle baş etmeye çalışıyor. Doğal afetler, hastalıklar, başta su olmak üzere doğal kaynaklardaki kısıtlılık gibi tehditler hem birey hem kurum seviyesinde bizleri çözümün parçası olmaya davet ediyor. Zer olarak bu daveti öteden beri duyuyoruz. Mensubu olduğumuz Koç Topluluğu'nun 'Ülkem İçin' projesiyle oluşturduğu farkındalık sayesinde topluma ve çevreye hizmet eden pek çok projenin doğal destekçisi olduk" diyor.

İki yıl önce Zer ekibinin nasıl sürdürülebilir dönüşümün bir parçası olabileceğini tartışmaya başladıklarını söyleyen Mehmet Apak, tedarikçileri ve müşterile-

riyle birlikte, pek çok sektöre dokunan geniş bir ürün ve hizmet ağına merkezinde bulunduklarını dile getiriyor, "20 bin tedarikçi 5 yüz müşteri ve Zer'in uzman çalışanlarıyla etki gücü yüksek bir ekosistemden söz ediyoruz. Bir yanda daha iyi bir dünyaya katkı arayışlarımız bir yanda da harekete geçirebileceğimize inandığımız bu büyük etki gücü... İşte o masanın etrafında bizi bir araya getiren de bu ikisi oldu" diyor ve ekliyor, "Bu güçlü ekosistemin amaç arayışı, çalışma arkadaşları ve paydaşlarla sürdürülebilir bir geleceğin inşasında rol almak olunca iyi tasarlanmış bir yol haritasıyla 'Hayalimiz Benzer İş Birliği Programı' ortaya çıktı."

Kayda değer fark ve farkındalık yaratma hedefi

Programın başlangıç motivasyonuna ilişkin, "Temeline ortak fayda üretme hedefini ve iş birlikteliğini yerleştirdik. Birleşmiş Milletler Örgütü'nün sürdürülebilir dönüşüm için oluşturduğu Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nın 12. maddesi 'sorumlu tüketim ve üretim yaklaşımını' programımızın odağına aldık ve bu alanda 'değer oluşturmaya' hedefledik. Ortaya çıkacak fikir ve uygulama projelerinin yaratacağı çözüm ortaklığı, bilgi paylaşımı ve iyi uygulama örnekleriyle her bir paydaşımızın kendi ekosisteminde değişim dalgası yaratmasına katkıda bulunmayı önceliğimiz olarak belirledik" açıklamasını yapan Zer Genel Müdürü Apak, "programın enerjisi gençlerden alınmalıydı" diyor.

Program tasarımında gençlerin daha iyi bir gelecek için fikir üretmesi ve aksiyona geçmesi öncelikleri olmuş. Gençlerin isteğini artırmak, cesaretlendirmek ön plana çıkmış. Projesiyle başvuracak her şirketin Y kuşağı bir çalışanının olması ve program elçisi olarak belirlemesi kural olarak belirlenmiş. Y kuşağı 20 Zer çalışanı programın yakın takibi için gönüllü olmuş.

Önceliklerimiz değişti!

"Projemiz ilk yılında beklentimizden de büyük ilgi gördü. Hayalimiz Benzer 2019'da hayata geçtiğinde sade-

Mehmet Apak:
"Bana göre pandemi sonrası iş dünyasının geçmişten en önemli farkı, ekosistem oluşturma öneminin ortaya çıkmış olması. Tekil yapıların iyi olma hali değil, birlikte iyi olmanın ne kadar kıymetli olduğunu ve asıl bizi ayakta tutanın bu olduğunu gördük."

ce Zer tedarikçilerinden başvuru alıyorduk. Ancak programımız duyulunca projeleriyle başvurmak isteyen müşterilerimizin sayısı arttı. 2020 yılında onları da programa dahil ettik. 2020, pandemi gölgesinde geçerken başvuru süreçlerinde aksama olacağı endişemiz oluşmuştu, ancak sonuç düşündüğümüz gibi olmadı. Gördük ki, pandemi sağlığını ve iş sürekliliğimizi korumak önceliklendi. Tüm bunların yanı sıra ekonomik, ekolojik ve sosyal sorunlarımız daha önce hiç olmadığı kadar görünür oldu. Pandemi insanlığın doğada yarattığı etkiyi çok ağırlıklı olarak fark etmesine neden oldu” diyen Apak, bu farkındalığın Hayalimiz Benzer İş Birliği Programı’nın taşıdığı amaç ve misyonun ne denli değerli olduğunu gösterdiğini de sözlerine ekliyor.

Apak, “2020 yılı programa katılım çağrımızı ‘Fırtınanın dalgalarına kapılmadan, dünyamız için ortak sorumluluklarımızı yerine getirmemiz gerekiyor’ mesajıyla yaptık. Paydaşlarımız sayesinde beklediğimiz ilgiyi aldık, başvuran projelerin kapsamı ve içeriği beklentilerimizin de ötesindeydi” diyerek sonuçlara ilişkin memnuniyetini dile getiriyor.

“Kurgusu olan zeki işleri seviyorum”

Çok boyutlu etki yaratmaya odaklanarak farklı bakış açıları getiren projelerden etkilendiğini söylüyor Mehmet Apak, örnek olarak da Ankara’da faaliyet gösteren bir tedarikçilerinin “Neşeli Kilitler ve Çantalar” projesinden söz ediyor: “Açık hava reklamlarında kullanılan basılı kumaşların hem geri dönüşümünü sağlamayı hem de yeniden üretim sürecinde kadın iş gücünü artırılmasını hedefliyor. Yine toplu yemek hizmeti veren iki çözüm ortağımızın hanelerden atık yağ toplama projeleriyle yaşadığımız su kıtlığı tehdidine karşı çözüm arayışları var. Bu iki tedarikçimiz, öncelikli hedef kitle olarak toplu yemek hizmeti verdikleri müşterilerinin çalışanlarını hedefliyor. Kendi ekosistemlerini atık yağ toplama sistemine dahil ederek atık yağların toplanmasını, suya, toprağa karışmasını önlemeyi ve bu alanda bir davranış değişikliği sağlamayı öngörüyorlar. İşte bu tarz projeler bana göre hem zihinsel hem pratik alanda değişimi, dönüşümü destekleyen çok önemli adımlar. Zer olarak programımızın tam da çıkış noktasındaki hedefe yakınlaştığımızı düşünüyor ve bundan gurur duyuyoruz.”

Apak’ın değişmez dört temel ilkesi ve değer ekosistemi

Sohbetimiz süresince pek çok kez hem kavram hem de uygulama anlamında geçiyor “disiplin” kelimesi. Kişisel kavram setinde yer alan sabır/

sebat, planlı olmak ve tevazunun liderlik yolunu tanımlayacak diğer üç kelime olduğunu söylüyor. Anlaşıyor ki Mehmet Apak hedefi belli, stratejisi önceden planlanmış, ekibiyle birlikte koşan bir lider. Hayalimiz Benzer’in bu denli kapsamlı olması ve ekosistemi kollamasının nedeni de bu anlayış sanırım;

“Bana göre pandemi sonrası iş dünyasının geçmişten en önemli farkı, ekosistem oluşturma öneminin ortaya çıkmış olması. Tekil yapıların iyi olma hali değil, birlikte iyi olmanın ne kadar kıymetli olduğunu ve asıl bizi ayakta tutanın bu olduğunu gördük. Zer olarak ekosistem kavramının anlamı üzerinde epeydir düşünüyoruz. Ekosistem oluşturmak ve ortak iş yapma anlayışını, rekabeti ve duyarlılığı yeniden tanımlamak sürdürülebilir bir gelecek için son derece önemli. Birbirine iş birlikteliği kavramı üzerinden bağlı olanların oluşturduğu bir ekosistemde nefes alıyorsanız, gelişime daha yatkın oluyorsunuz. Böyle bir dünyada algılarımız daha açık oluyor. Güçlü yönlerinizi biliyor, zayıf yönlerinizi oluşturunuz iş birlikleriyle geliştirebiliyorsunuz. Sadece finansal büyüme değil, insanlarla ve kurumlarla doğru etkileşim kurma, birbirinden öğrenme, paylaşma ve dinleme değer yaratmanın olmazsa olmazı haline geldi. Zaten gözlemlediğimiz kadariyla iş dünyasında paylaşım ve etkileşim odaklı bir davranış değişikliği yaşanıyor.

Ortaya çıkan bu dayanışma ve duyarlılık halini pandemi etkisi geçince de unutmamalıyız. Zer olarak bu dönemde ben demeden biz diyerek çalışmalarımızı sürdürdük. Ekosistemimizin herhangi bir noktasında meydana gelebilecek yıkımın önüne geçmek için ortak plan ve senaryolar kurguladık. Gelecek dönemde de her türlü krize hazır olacak şekilde çevik bir ekosistem geliştirmek temel gayemiz. Ekosistemimizde ortak fayda oluşturmaya isteyen her paydaşla iş birliğine hazırız.”

AKILDA KALANLAR

Mehmet Apak ile sohbetimiz boyunca kayıt almıyoruz. “Akılda kalanları yazarsınız!” diyor. Konuşmalarımızdan karakterine ilişkin aklıma kaydettiklerimi “Hayalimiz Benzer Programının” ayrıntılarında gördükçe paylaştım. Madem akılda kalanları yazacağız o halde hem kalanları hem de yansımalarını paylaşayım. Adalet duygusu hayatının odağında olan bir lider için hayat pek kolay değildir. Birlikte çalışmayı seçtikleri için güvenli bir alan yarattığını söylemek mümkün ancak bir şartla; dört temel ilkenin hiçbir zaman çiğnenmemesi gerektiği ayrışmasını gözden kaçırmadan!